

VISUOMENĖS INFORMAVIMO ETIKOS KOMISIJA

SPRENDIMAS

DĖL PRIPAŽINIMO PADARIUS LIETUVOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ETIKOS KODEKSO PAŽEIDIMUS

2020 m. sausio 14 d. Nr. EKS-01/20
Vilnius

Visuomenės informavimo etikos komisija (toliau – Komisija) išnagrinėjo VŠĮ „Vilniaus rajono centrinė poliklinika“ (toliau – Pareiškėja) skundą dėl Antoni Radczenko publikacijos „Vilniaus rajonas likviduoja vietines medicinines laboratorijas. Gydytojai pasipiktinę“ (*zw.lt*, 2019-05-20) (toliau – Publikacija) ir n u s t a t ė:

Publikacijoje buvo pasakojama apie tai, jog Pareiškėjos direktorės Vidos Žvirblienės sprendimu nuo 2019 m. birželio mėn. visi laborantai, kurie iki šiol atlikdavo tyrimus Nemėžio, Kalvelių, Pagirių, Rudaminos, Skaidiškių ir Juodšilių ambulatorijose, bus perkelti į centrą Vilniuje, todėl kraujo tyrimų rezultatų, kurie anksčiau dažniausiai buvo atliekami iš karto, šių seniūnijų gyventojams reikės laukti mažiausiai vieną dieną. Nurodoma, jog šie pokyčiai įvyko dėl Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos (toliau – Tarnyba) ataskaitos, pagrįstos „jau neegzistuojančia teisės norma“, tačiau nei Vilniaus rajono savivaldybė, kuri yra Pareiškėjos steigėja, nei pati Pareiškėja net nebandė apskusti Tarnybos išvadų, o iš karto pradėjo prie jų derintis. Publikacijoje buvo pateikti Tarnybos, Vilniaus rajono savivaldybės ir Pareiškėjos komentarai dėl numatomų ambulatorijų darbo pokyčių, tačiau Pareiškėjos pozicija dėl Publikacijos autoriaus teiginių, jog ji ne skundžia teismui, o skuba vykdyti neegzistuojančių teisės normų pagrindu priimtus Tarnybos sprendimus, pateikta nebuvo, kaip ir nebuvo nurodyta, kodėl tai nėra padaryta.

Komisijai pateiktame skunde Pareiškėja nurodė, jog Publikacijoje paskleista informacija neatitinka tikrovės ir klaidina gyventojus, kadangi nuo birželio mėn. visas reikiamas procedūras ambulatorijose vietoje laborantų atliks slaugytojai ir visi skubūs tyrimai, kaip ir iki šiol, bus atliekami pačiose ambulatorijose per vieną valandą, o sudėtingi planiniai tyrimai, kaip ir anksčiau, bus vežami į Vilniaus rajono centrinės poliklinikos laboratoriją ir jų rezultatus šeimos gydytojai galės matyti informacinėje sistemoje tą pačią dieną. Nurodoma, jog 2019 m. gegužės 22 d. Pareiškėja kreipėsi į portalo *zw.lt* redakciją, prašydama paneigti tikrovės neatitinkančią informaciją, ir 2019 m. gegužės 26 d. paneigimas buvo paskelbtas, tačiau šalia paneigimo teksto taip pat buvo patalpintas ir Publikacijos autoriaus komentaras. Komisijos posėdžio metu Pareiškėjos atstovai papildomai nurodė, jog iki Publikacijos paskelbimo Publikacijos autorius į Pareiškėją nesikreipė, o Publikacijoje paskelbtas Pareiškėjos komentaras galimai buvo paimtas iš jos interneto svetainės.

Komisijai pateiktuose paaiškinimuose portalo *zw.lt* redakcija nurodė, jog Publikacijos autorius nuo 2019 m. liepos mėn. redakcijoje nebedirba, todėl pakomentuoti, ar buvo bandoma gauti Pareiškėjos atsakomąją nuomonę, ji negali, tačiau Publikacijoje yra pateikta tiek Vilniaus rajono savivaldybės, tiek Pareiškėjos pozicija.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pagal Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso (toliau – Kodeksas) 3 straipsnį, gerbdami žmogaus teisę gauti teisingą informaciją, žurnalistai, viešosios informacijos rengėjai ir sklaidėjai turi

skelbti tiksliai, teisingas žinias bei įvairias nuomones. Pagal Kodekso 20 straipsnį neigiamai kritikuojamam asmeniui visada turi būti suteikta galimybė paaiškinti, patikslinti, paneigti informaciją, o jeigu tokios galimybės nėra arba asmuo atsisako pasinaudoti šia galimybe, būtina apie tai pranešti tame pačiame kūrinyje.

Publikacijoje buvo paskleista netiksli ir neteisinga informacija apie tai, jog, įvykus Vilniaus rajono ambulatorijų pertvarkai, vietos gyventojams teks ženkliai ilgiau laukti būtinų tyrimų rezultatų, todėl darytina išvada, jog Publikacijoje buvo pažeisti Kodekso 3 straipsnio reikalavimai.

Publikacijoje buvo teigiama, jog Tarybos išvados, dėl kurių Vilniaus rajono gyventojams pablogės gydymo paslaugų kokybė, buvo priimtos neegzistuojančių teisės normų pagrindu, tačiau Pareiškėja net nebandė šių išvadų apskusti teismui, o iš karto pradėjo prie jų derintis. Komisijos vertinimu, tokia informacija laikytina neigiama Pareiškėjos kritika, Publikacijoje jaiturėjo būti suteikta galimybė paaiškinti faktus, patikslinti galimai netikslią arba paneigti neteisingą informaciją. Tokia galimybė Pareiškėjai suteikta nebuvo, kaip ir nebuvo nurodyta, kodėl tai nėra padaryta, todėl darytina išvada, jog Publikacijoje buvo pažeisti Kodekso 20 straipsnio reikalavimai.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo (Žin., 1996, Nr.71-1706; 2006, Nr.82-3254; TAR, 2014, Nr. 2014-18935) 46¹ straipsnio 3 dalies 2 ir 3 punktais, 6 ir 7 dalimis, Komisija nusprendžia:

1. Pripažinti, jog Antoni Radzenko publikacijoje „Vilniaus rajonas likviduoja vietines medicinines laboratorijas. Gydytojai pasipiktinę“ (zw.lt, 2019-05-20) buvo pažeistas Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso 3 straipsnis, nustatantis, jog gerbdami žmogaus teisę gauti teisingą informaciją, žurnalistai, viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai turi skelbti tiksliai, teisingas žinias bei įvairias nuomones, ir 20 straipsnis, nustatantis, jog neigiamai kritikuojamam asmeniui visada turi būti suteikta galimybė paaiškinti, patikslinti, paneigti informaciją, o jeigu tokios galimybės nėra arba asmuo atsisako pasinaudoti šia galimybe, būtina apie tai pranešti tame pačiame kūrinyje.

2. Išaiškinti portalo zw.lt redakcijai, jog ji privalo ne vėliau kaip per dvi savaites paskelbti šį sprendimą portale zw.lt.

Šis sprendimas Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

PIRMININKĖ

VAIVA ŽUKIENĖ